DE VOLMOLEN VAN WIJNJETERP

en enkele andere volmolens

brononderzoek

door Geert Zijlstra

De volmolen van Wijnjeterp

Boele Jans (Boelardus Jans) uit Makkinga was getrouwd 05-07-1772 in Appelscha met Martje Thomas uit Fochteloo met de kinderen gedoopt in Wijnjeterp: Jan (1773, geboren in de Buren van Wijnjeterp), Thomas (1780) die later de achternaam Oosterloo droeg en woonde in Langedijke.

Martje Thomas overleed op 15-11-1814 in Oosterwolde in huis no. 66 weduwe van Boele Jans, nalatende een kind en ze was 79 jaar oud.

OSW 49 f. 111v 1p 15-01-1771: Boele Jansz wonende te Makkinga BB&C op de geregte helfte van de zogenaamde Molenkamp en de geregte helfte van de **vollemolen** met desselfs toebehoren alles staande en gelegen te **Makkinga**, zijnde dit alles hem als een **liberale gift geschonken** en gedoneert door **Albert Jans Swaga** te Makkinga om 't selve op maij 1771 aantevaarden en is't voornoemde door hem Boele Jans geaestimeert en geprijseert op een zomma van 2000 cglds alles breder ten acte van donatie daaraf gemaakt zijnde.

Reëelkohieren Makkinga

Jaar	Nr.	Eigenaar	Meijers	Huuren	Aanslag
					5 1/2e penning
1770	13	Albert en Rensje Jans, 't huis met de vollemolen	Selfs	42:00:00	07:12:12
1771	13	Rensjen Jans 1 huis met de vollemeulen	Selffs	42:00:00	07:12:12
1772	13	Rensjen Jans 1 huis met de vollemolen	Selfs	42:00:00	07:12:12

Let op: Nummer 13 komt meerdere keren voor

OSW 49 f. 117 1p 11-06-1771: **Rensjen Jans Swaga** wonende te Makkinga BB&C op de geregte helfte van een huisinge en schuire, met de geregtigheit van de ververie, met dies gereedschappen in voorschreven huisinge zijnde, de geregte helfte van de zogenaamde Molenkamp en geregte helfte van de vollemolen cum annexis niets vandien uitgesondert, staande en gelegen te **Makkinga**, alles invoegen de vercoper is **gedonateert door wijlen Albert Jans Swaga** etc. In coop becomen van **Boele Jansz** vrijgesel wonende te Makkinga voor de zomma van **1375 cglds**, zijnde de gehele coopsomma ook rede voldaan en betaalt en de koperse draagt alleen de verkoopkosten, alles breder volgens koopbrief.

Dus: Boele Jans had door een gift van Albert Jans Swaga ineens 1375 cglds om handen, daar ging hij iets mee doen in Wijnjeterp.

Speciekohieren Boele Jans in Wijnjeterp

Jaar	Nr.	Eigenaar / bewoner	S	H	HH	K	R	LG	P
		Wijnjeterp							
1772	9	Booke Rinkes							
1773	9	Booke Rinkes op no. 7 gebracht;							
		In plaats **Boele Jans jongeluiden**	1	-	2	3	-	-	-
1774	9	Boele Jans	2	2	-	2	-	-	-
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1775	9	Boele Jans	2	-	2	2	-	1	-
		Door de sterfte van't vee vermindert op half hoofd							
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1776	9	Boele Jans	2	-	2	2	-	1	-
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1777	9	Boele Jans	2	-	2	2	-	1	-
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1778	9	Boele Jans	2	-	2	1	1	1	-
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1779	9	Boele Jans	2	-	2	1	2	1	-
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1780	9	Boele Jans	2	-	2	2	1	1	-
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1781	9	Boele Jans	2	-	2	3	1	1	-
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1782	9	Boele Jans	2	-	2	3	-	1	1
		Aaltje Jans vrijgezel	-	-	1	-	-	-	-
1783	9	Boele Jans	2	-	2	3	-	1	1
		Aaltje Jans vrijgezel overleden							
1784	9	Boele Jans	2	-	3	2	-	1	-
1785	9	Boele Jans	2	-	2	3	-	1	-
		Nu geen meid							
1786	9	Boele Jans	2	-	2	3	-	1	-
1787	9	Boele Jans	2	-	2	3	-	1	-
1788	9	Boele Jans	2	-	2	2	-	1	-
1789	9	Boele Jans	2	-	2	1	1	1	-
1790	9	Boele Jans op pag. 48 no. 17 gebracht, in plaats Jan Douwes van deze pag. op no. 1							
		De eene schoorsteen digt							
		Duurswoude							
1790	17	Binne Ruurds vertrokken na de Zuiderdrachten; in plaats Boele Jans van pag. 56 no. 9	2	-	2	1	-	-	-

1791	17	Boele Jans	2	-	2	1	-	-	-
1792	17	Boele Jans	2	-	2	1	-	-	-
1793	17	Boele Jans	2	-	2	1	1	-	-
1794	17	Boele Jans	2	-	3	2	-	-	-
1795	17	Boele Jans **overleden**; nu de weduwe	2	-	2	2	-	-	-
1796	17	Boele Jans weduwe	2	-	2	1	1	-	-
1797	17	Boele Jans weduwe	2	-	2	-	-	-	-
1798	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	1	1	-	-
1799	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	1	1	-	-
1800	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	1	1	-	-
1801	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	1	1	-	-
1802	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	1	1	-	-
1803	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	-	-	-	-
1804	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	-	-	-	-
1805	17	Boele Jans weduwe	2	N	N	-	-	-	-

Noot: Aaltje Jans is misschien de weduwe van de brouwer Luitjen Luitjens.

Reëelkokieren Wijnjeterp op nummer 2

Jaar	Nr.	Eigenaar	Bruikers	Huuren		
					4e penning	5½e penning
1773	13	Grietje Sijgers 1 huis en landerijen	Boele Jans	20:00:00	-	03:12:12
1774	13	Grietje Sijgers 1 huis en landerijen	Boele Jans	20:00:00	-	03:12:12
1774	13	Boele Jans een **vullemeulen 1773 geboudt**	Selvs	20:00:00	-	03:12:12
					5½ e penning	8e penning
1775	13	Grietje Jans 1 huis en landerijen	Boele Jans	44:00:00	08:00:00	-
1775	13	Boele Jans vullemolen	Selvs	15:00:00	02:14:08	-
1776	13	Boele Jans wollemolen	Selvs	15:00:00	02:14:08	-
1777	13	Boele Jans 1 vullemolen	Selvs	15:00:00	02:14:08	-
1778		idem				
1779	13	Idem				
1780	13	Idem				
1794	13	Boele Jans een vullemolen	Selvs	15:00:00	02:14:08	-
1795	13	Boele Jans **weduwe** een vullemolen	Selvs	15:00:00	02:14:08	-
1805	13	Boele Jans weduwe een huis en vulmolen	Zelfs	15:00:00	-	01:17:08

Dus alles Wijnjeterp kohiernummer 2 perceel 13.

OPS 35 f. 173v d.d. 04-09-1788: **Boele Jans vulmolenaar** te Wijnjeterp neemt aan te betalen aan Claas Pijters zeijlmaker in de Zuiderdragten 19 cglds en 5 stuivers causa leverantie van een molenzeil binnen 6 weken eerstkomende cum expensis bij poena van condemnatie.

OPS 143 f. 225 1p 04-02-1779: Boele Jans, **volmolenaar** en Martien Tomas echtelieden te Wijnjeterp BB&C een kamp boekweitland groot ongeveer een lopenstal met zijn houtgewas, veen, leijen en ondergrond te Wijnjeterp met ten oosten de Raad Ordinaris A. van Boelens, ten westen Jelke Frankes erven cum socijs, ten zuiden de oude leijdijk en ten noorden de Raad Ordinaris Boelens voornoemd, met het onderhoud van de oude leijdijk, de waterlossinge in van de menninge en pro quota met onderhoud van de pomp in de Lijkweg, gekocht van Antje Sijbes huisvrouw van Albert Alberts mr. timmerman te Ureterp, Engbert Sijbes te Bakkeveen en Jan Sijbes mr. timmerman te Ureterp voor 3/6, Roel Heines huisman onder Sijgerswolt voor 2/6 en dezelve Roel Heines, Eijse Heines huisman te Holtwolde, Sjoukje Heines huisvrouw van Eeuwe Jans arbeider onder Sijgerswolt voor de resterende 1/6 part voor 130 gglds plus de gebruikelijke kosten bij een publieke verkoping. De palmslag was op 24-12-1778. Maar in de marge: Niaarverzoek door Aijso van Boelens wegens naastlegerschap en Boele Jans is daarmee akkoord, **dus dit ging niet door**. We weten alleen dat er dus in 1778 / 1779 weer een volmolenaar in Wijnjeterp woonde.

OSW 50 f. 79 -> 86 1p 22-01-1782: Decretale verkoop door Rinsjen Sijbrandts weduwe van Roelof Pieters wonende te Suidveen als moeder van hun kinderen van 15/16 part van een zathe lands te Jardinge onder Oosterwolde dorpscohier no. 23 voor een halve stem bruiker is Albert Pieters en dat in een aantal percelen. In het kader van dit bestand is **perceel 4 relevant**, zijnde 15/16 parten van een stuk bouwland groot derdehalf mudde land bestaande in de drie laatste noorderse ackers met de voorste hoek genaamd Loohuis gelegen onder Oosterwolde met ten oosten Jan Lamberts, ten noorden deselve, ten westen Pieter Folkerts erven en ten zuiden de wederhelfte van het 9^{e} perceel. **Boele Jans mr. verwer te Duurswolde** is op 28-12-1781 bij de provisionele vercoping coper van deze vastigheden gebleven voor 71 gglds en 7 penningen. Op 26-02-1782 werd er niet verhoogd en op 12-03-1782 bij het lichten van het zegel uit de was werd er ook niet meer verhoogd zodat Boele Jans de eindelijke koper werd.

OSW 50 f. 92 1p 22-01-1782: **Boele Jans mr. verwer** wonende te Duurswold BB&C op 1/16 part van een stuk bouwland groot in't geheel ongeveer derdehalf mudde, bestaande in de drie laatste noorderse akkers met daarbij de voorschreven Hoek genaamt Loohuis gelegen te Jardinge onder Oosterwolde met ten oosten de bijzitter Jan Lamberts, ten noorden deselve, ten westen Pieter Folkerts erven en ten zuiden de secretaris Van Riesen, bruiker is Albert Pieters gekocht van Claas Roelofs en Coene Pieters beijde huislieden te Donkerbroek, Jannes Hendriks te Makkinga, Gepke Hattums weduwe van wijlen Jacob Hendriks te Donkerbroek als moeder van haar drie minderjarige kinderen met namen Jebbegien Jacobs, Rinse Jacobs en Hendrik Jacobs, Jan Hendriks te Slogteren in Groningerland, Andries Bartolts huisman op de Haule als usu fructuaria heres met magt van aljenatie van de goederen bij sijn wijlen huisvrouw Grietje Jans nagelaten, Jacob Beerents huisman aldaar, Maartien Berents gesterkt met haar man Hendrik Alberts mede aldaar, Wemke Beerents gesterkt met haar man Jan Dirks mede aldaar, Antien Beerents huisvrouw van Wilt Alberts wonende Donkerbroek, Wemke Jans gesterkt met haar man Jan Gerken te Oosterwolde, Albert Jans wonende op de Haulerwijk en Jan Jans wonende op de Haule, gekocht voor 04:20:09 gglds.
Nou, daar werd onze Boele niet arm van.

OSW 50 f. 221 1p 29-11-1784: **Boele Jans huisman** te Wijnjeterp 1/3, Corneliske Thomas weduwe van Jelke Roelofs aldaar 1/3 en Grijttie Thomas meederjaarige vrijster te Oosterwolde ½ BB&C een zathe land onder Haule met huisinge, schuur en hovinge, boomen en plantagie , hoij- bouw- en weidlanden en heidevelden zoo als bij Jacob Hessels worden gebruikt, uitgezondert de veenen met de boven- en ondergronden vandien als meede de pagt steeden met de annexen vandien, die reede van deeze plaats aan particulieren zijn verpagt welke alles de eigenaren aan zich behouden en de zathe begeregtigt met een stem op no. 1 en leegersteeden op het kerkhof van deezen dorpe. Gekocht van vrouw Dedtie Cicilia van Bouricius huisvrouw van den heer Edo Alma van Idema grietman Aengwirden voor 25/48 deel, van vrouw Ena Romelia van Idsinga weduwe van Aijzo van Boelens in leven oud eerste en praesideerende raad ordinaris in het HvF voor 9/48 deel en Augustinus Lijcklama â Nijeholt grietman Utingeradeel voor 7/48 deel en vrouw Amelia Wiskjen Lijcklama â Nijeholt weduwe wijlen Vincentius van Glinstra in leeven grietman over Ooststellingwerf voor 7/48 deel, gekocht voor 925 gglds met korting in de laatste termijn van 44 :17:08 cglds wegens verlegt strijk- en verhooggeld.

OPS 191 f. 744 akte d.d. 09-12-1784 reg. 23-03-1786: **Boele Jans vulmolenaar** en **Martjen Thomas** egtelieden te Wijnjeterp bekennen schuldig te zijn aan **Grietje Sijgers** erfgezeten te Wijnjeterp 500 cglds causa gerede op intrest verschoten penningen te betalen op 5 termijnen tegen een rente jaarlijks van 3% met als onderpand alle goederen tot meubelen, huisgerdaden en inboelen sampt hanteringsgereedschappen incluis.

OPS 192 f. 186 akte d.d. 12-03-1790 reg. 20-03-1790: **Boelardus Jansen en Martien Tomas** egteluiden te Wijnjeterp bekennen schuldig te zijn aan **Oene Gosses van Cammen** koopman te Leeuwarden 308:02:12 cglds terzaake gekogte en van tijd tot tijd bij ons ontvangene **ferfstoffen** enz. volgens rekeninge heden samengerekend tegen jaarlijks 3 ½ % rente met als onderpand alle goederen generaal en speciaal de meubelen, huisgeraden, gereedschappen, winkelwaren en goederen niets exempt waaraan wij onze crediteur het recht van eigendom geven met macht van aantastinge om alles te gelde te maken.

OPS 35 f. 221 d.d. 24-05-1792: Boele Jans **vulmolenaar** te Duurswold neemt aan te betalen aan Marten Jelkes hospis aldaar 6 cglds als reste van meerder causa landhuur St. Petri 1972 verschenen en 1 cgld voor accordeerde weidpenningen en dat binnen 6 weken bij poena van condemnatie. Op f. 224 d.d. 11-10-1792 volgt die condemnatie en het bedrag wordt executabel verklaard.

OPS 192 f. 493 akte d.d. 07-12-1793 reg. 07-12-1793: **Boele Jansen vulmolenaar** en **Martjen Thomas** echtelieden woonagtig te Duurswold bekennen schuldig te zijn aan **Grietje Sijgers** erfgezeeten te Wijnjeterp 800 cglds tegen jaarlijks 3% rente vanaf 01-12-1793. Tot **borg** stelt zich **Korneliske Thomas** weduwe wijlen Jelke Roels woonachtig te Wijnjeterp en de debiteuren en borg stellen ten onderpand alle goederen tot meubelen, huisgeraden en inboelen, boerevee en beslag sampt hanterings gereedschappen incluis.

OPS 145 f. 747 1p 06-06-1793: Publieke verkoop waarbij Pijtter Eijtes koopman en kalkbrander op de Gorredijk BB&C op een perceel onvrij hoogveen zonder de grond, zand en zoden, in de Kruiswerken tot Wijnjeterp, op de uitgangen van Harmen Eijts gebruikende zate en Jannis Jans hornleger zonder huis, met een heleboel voorwaarden over het aanleggen van wijken en de diepte van die wijken in verband met de hoogte van de deuren van het dichtstbijzijnde verlaat en het is ook verplicht een vaarwater op te leggen etc. alles te verbaggelen binnen 20 jaar gekocht van onder anderen Corneliske Thomas weduwe van Jelke Roels te Wijnjeterp, Grietje Thomas meerderjarige ongehuwde dochter te

Oosterwolde, Martje Thomas echtehuisvrouw van Boele Jans **vulmolenaar te Duurswold**, samen hun deel voor 1/9e etc.

OPS 35 f. 243v d.d. 19-12-1793: Steeven van Kammen chirurgijn te Oosterwolde 't regt bij adsignatie bekomen hebbende van zijn vader O.G. van Kammen accuseert **Boele Jans vulmolenaar** te Duurswold om betalinge van 10 cglds ingevolge adsignatie leggende ten voordeele van O.G. Kammen en ten laste van de accuseerde, geciteerd door de dorprechter Jan Gosses.

OPS 192 f. 512 akte d.d. 19-02-1794 reg. 20-02-1794: **Boele Jansen vulmolenaar** en **Maertjen Tomas** egtelieden te Duurswold bekennen schuldig te zijn aan **Corneliske Tomas** weduwe wijlen Jelke Roels wonende te Wijnjeterp 150:13:00 cgdls causa gerede op intres verschoten penningen terug te betalen op behoorlijke aanmaning en tegen jaarlijks 3% rente met als onderpand alle goederen tot meubelen, huisgeraden en inboelen, boereveen en hanterings gereedschappen incluis.

OPS 192 f. 513 akte d.d. 19-02-1794 reg. 20-02-1794: **Boele Jansen vulmolenaar** en **Maartjen Thomas** echtelieden te Duurswolde bekennen schuldig te zijn aan **Grietje Thomas** meerderjarige ongehuwde dogter te Oosterwolde 271:10:00 cglds causa gereede op intres verschoten penningen voor het passeren deeses van tijd tot tijd bij ons debiteuren van de creditrice ontvangen en met haar op dito zomma geliquideert en gaargerekent terug te betalen op behoorlijke aanmaninge tegen jaarlijks 3% rente met als onderpand alle goederen tot meubelen, huisgeraden en inboelen, boerereeuw en hanterings gereedschappen incluis.

OPS 147 f. 37 1p 13-06-1798: Sjoerd Broers veenbaas te Wijnjeterp BB&C op een perceel van 22 bonken onvrij hoogveen zonder grond waarbij onder de verkopers worden genoemd Corneliske Thomas weduwe van Jelke Roels te Wijnjeterp, Trijntje en Grijtje Thomas beide meerderjarige dochters te Oosterwolde, **Martjen Thomas weduwe van Boele Jans te Duurswoude**.

OPS 36 f. 146 d.d. 16-07-1800: Jan Aises woonagtig te Wijnjeterp en Jan Douwes als man en voogd over sijne huisvrouw Martien Engberts wonende meede aldaar als erfgenamen van Hendrik Aises in leeven woonende mede aldaar in die qlt impetranten contra **Martjen Tomas weduwe van wijlen Boele Jansen** te Duurswoude gedaagde om betalinge van 111 cglds capitaal bij slot van rekening aan Hendrik Aises schuldig gebleven ingevolge handschrift in dato den 11 januarij 1792 bij de gedaagde en haar voorschreven wijlen man gepasseerd en ten 2de betalinge van 100 cglds capitaal causa als boven volgens recipis in dato den 11-01-1792 gepasseerd cum intressen teegens drie procent daarvan beloofd en op ten agteren zijnde etc.

OPS 149 f. 334 1p 24-04-1805: Sjoerd Broers veenbaas te Wijnjeterp BB&C op een perceel onvrij hoogveen zonder grond zand en zoden, te Wijnjeterp op de uitgang van Jannis Jans gebruikte losland gekocht van onder anderen Corneliske Thomas echtehuisvrouw van Jelke Roels, Trijntje en Grietje Thomas meerderjarige dochters te Oosterwolde, **Martje Thomas weduwe van Boele Jans te Duurswoude**.

OPS 151 f. 272 1p 08 zomermaand 1809: Albert Fockes veenbaas op de Gorredijk, BB&C op de koop van een perceel onvrij hoogveen, zonder grond, zand en zoden op de uitgang van Gerrit Folkerts gebruikende losland, en Harmen Eits weduwe gebruikende zate (exempt achter de Bonifacius kapel) met de annexen vandien etc. gekocht van o.a. Corneliske Thomas weduwe van Jelke Roels te

Wijnjeterp, Trijntje en Grietje Tomas, meerderjarige dochters en van **Martjen Thomas weduwe van Boele Jans** [nu] te **Oosterwolde** etc.

OPS 151 f. 387 1p 29 lentemaand 1810: Hijma van Teijens als administrerende de goederen van Saco en Etta Arnolda van Teijens BB&C 2 ½ mad maden in de Smalle Warren onder Terwispel gekocht van onder anderen Roel Jelkes huisman te Wijnjeterp die procuratie heeft van Corneliske Thomas weduwe van Jelke Roels te Wijnjeterp, **Martje Thomas weduwe van Boele Jans** en Grietje en Trijntje Thomas beiden meerderjarig en ongehuwd te Oosterwolde voor ¼ deel.

OPS 151 f. 390 1p 29 lentemaand 1810: Nu eens andersom want nu kopen Korneliske Thomans weduwe van Jelke Roels, **Martje Thomas weduwe van Boele Jans**, Grietje Thomas en Trijntje Thomas te Oosterwolde 4/180 part of 1/45 part van een huis, schuur met alle landen venen velden en boomgewas in Wijnjeterp bekend aldaar met no. 107 en 108 en ook nog 4/180 deel in zathe no. 4 te Wijnjeterp en nog wat percelen met no. 106, 107 en 108 aldaar en er ligt een relatie met het testament van Jochum Eeuwes bij de verkopers, hier door mij niet verder uitgewerkt.

Overgang volmolen naar een andere eigenaar

OPS 152 f. 97 1p 29 slachtmaand 1810, geen derde proclamatie: **Klaas Lippes** mr. verwer en **Sijtske Hendriks** echtelieden te Duurswoude BB&C op de koop van een huizinge voorzien van put en regenwaterbak sampt hovinge, bomen en plantagie cum annexis te Duurswoude wordende bij de kopers bewoond, gequoteerd met no 2 belast met 12 stuivers jaarlijkse grondpacht aan Luitjen Luitjens, ten oosten de erven van Rinkje Bokes, ten westen Luitjen Luitjens, ten zuiden de weg en ten noorden Roel Jeens. En dan nog een v**ulmolen met de zeilen**, wind- los , koperen ketel en alle verdere daaraan behorende annexen en gereedschappen zoals door de kopers gebruikt wordende staande te **Wijnjeterp** ten noorden van de weg in de fenne de erven van Grijtje Siegers toebehorende, hebbende dezelve erven aan alle zijden tot naastliggers, belast met 1 gulden 5 stuivers jaarlijkse grondpacht aan die erven; met vrije reed en gang tot van en op de weg als voor dezen. Gekocht van Roel Jelkes huisman te Wijnjeterp met speciale procuratie van Korneliske Thomas weduwe van Jelke Roels te Wijnjeterp voor ¼, **Martjen Thomas weduwe van Boele Jans** en Trijntje en Grietje Thomas meerderjarige ongehuwde dochters, alle drie te Oosterwolde elk voor ¼ voor 495 cglds. **Deze akte staat ook in het notarieel archief, zie hieronder**:

Tresoar toegang 26 notarieel archief, notaris Fedde Tjeerds Posthumus, kantoor Beetsterzwaag II, repertoire 010035, inventarisnr. 010002 akte 53 folio 393 (scan 211) d.d. 16 slachtmaand 1810: **Klaas Lippes mr. blauwverver en Sijtske Hendriks** [van der Sluis] **echtelieden te Duurswoude** als kopers en de hierboven al genoemde verkopers. Het betreft dezelfde verkoop als die hierboven in het Nedergerechtsarchief. Het koopbedrag van 495 cglds te betalen in één termijn bij de vertekeninge dezes of op aanmaninge des alsdan van dato dezes tegen 4% jaarlijkse rente. Het verkochte blijft aan de verkopers gereserveerd tot zolang de gehele koopschat is betaald.

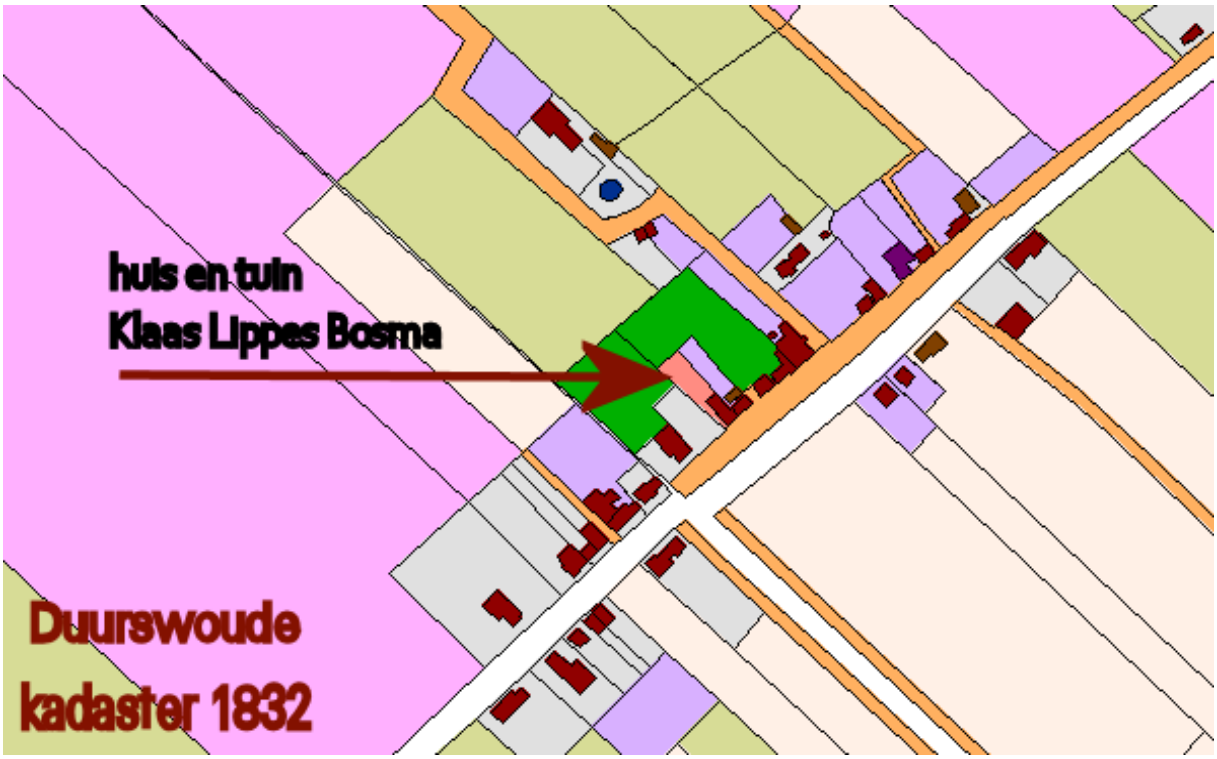

Tresoar toegang 26 notarieel archief, notaris Karst Jans van der Veen, kantoor Drachten I, repertoire 032056, inventarisnr. 032015 akte nr. 1274 (scan 222) d.d. 29-06-1818: **Klaas Lieppes Bosma blauwverver wonende te Duurswoud** verklaart schuldig te zijn aan Pier Pieters Veenstra huisman in Noorderdragten 350 Nederlandsche guldens wegens een geldlening, terug te betalen in één termijn op behoorlijke aanmaning tegen 5% jaarlijkse rente met als onderpand eene huizinge met hovinge boomen en plantagie cum annexis staande en gelegen te Duurswoud gequoteerd met no. 2 met ten oosten de erven van Rinkjen Bokkes, ten westen Luitjen Luitjens, ten zuiden de weg en ten noorden Roel Jeens en zulks voor zoo verre den huizinge niet reeds mogte zijn verhypotheceert. Tevens is gecompareerd **Lieppe Berends Bosma** [*de vader van Klaas*] rentenier in de Noorderdragten die zich **borg** stelt voor de betaling en hij verhypotheceert daarvoor twee kampen weidland gelegen aan zuidkant van Berend Bordses wijk in de Noorderdragten.
Noot: Berend Lippes, een broer, was mr. blauwverver in Z.-Drachten, zie OPS 38 f. 368

Verder:

- Op 09-08-1814 word Klaas Lippes Bosma vermeld als **meester verver** te Duurswold bij de geboorte van zijn dochter Tjitske.
- Op 08-04-1817 wordt Klaas Lippes Bosma vermeld als **blauwverver** te Duurswoude bij de geboorte van zijn zoon Fokke.
- Op 22-11-1821 wordt Klaas Lippes Bosma vermeld als **arbeider** in Duurswoude bij de geboorte van zijn zoon Otze.

Conclusie: De volmolen in Wijnjeterp is gebouwd in 1773 door Boele Jans en het is tot nu toe onbekend wanneer deze weer werd afgebroken, maar het zal denkelijk ergens tussen 1817 en 1821 zijn.

Andere volmolens

Lohuis onder Oosterwolde

Pro memorie: OSW 23 f. 114 d.d. 24-08-1642: Gecompareerd Roelof Egberts als geautoriseerd curator over Antijen en Auckien Aebeledr en voor zoveel nood met consent van Rintse Hinnes de echteman van Antien voornoemd, Lense Eijses man en voogd over Lutgertien Aebeledr, Roelof Aebeles en Sijbe Tijercks als vader en voorstander van Itie Sijbes zijn dochter absent, dan tevoren verclaert dat hij tevreden was wat bij de andere voorschreven in navolgende sake werd gedaan en zijn door tussenspreken van de grietman veraccordeert dat Roelof Aebels voorschreven in eijgendom sal hebben die **vulle moelen staande te Lohuijs met land en ook de ketel in de molen en wat verder aan de molen dependeert** maar zal daarvoor betalen ter aflossing van de gezamenlijke schuld 440 phglds waarmee de pretens van Roelof van verdiensten terwijl hij met zijn moeder heeft gewoond vereffend zullen zijn en Aukje zal voor haar verdiensten 20 phglds krijgen welke Lambert Albers cum uxore haer suster en swager zullen uitkeren ten respecte van deelschap van de landen vermogens bare d.d. 25-01-1642 en zal Antie van haar swager Lense genieten een mudde rogge en van Roelof haar broer een half mudde, waarmee weer iets vereffent is. En zullen Lense Eijses en Roelof Aebeles mede vrij wesen vant gene zij haer wijlen moeder souden uitkeren boven de 90 phglds van landhuur te weten van saedt en den koe etc. en dan nog wat voorwaarden over overname van de molen.

Pro memorie: OSW 41 f. 116 d.d. 29-10-1644: Eijse Anders cum uxore BB&C op de koop van een windmolen met 7 roeden land in de brette en 20 roeden in de lengte en bij de meulen gelegen daeronder de plaetse van de meulen begrepen staande en gelegen te Lohuijs in Oosterwolde, aan de oosteregge Jan Lenses met zijn kijnder en de Heerenwegh en voor het merendeel de eijgenaers van Lohuijs sathe naestlandet gekocht van Roelof Aebeles Lohuis en Fardue Jochems e.l. voor 1000 cglds en 3 rijksdalers tot een geschenk.

Noot: Roelof Aebeles vertrok daarna naar Leeuwarden waar hij volmolenaar was op Het Vliet, vermeld in 1650 in OSW 23 scan 297. Farduwe Jochems was een dochter van Jochem Feijes en Antje Jochems en daarmee een kleindochter van Jochem Jans en Martje Jan Berents.

Pro memorie: OSW 42 f. 183 d.d. 26-09-1654: Jan Harmens Nanninga en Trijne Jacobs echtelieden BB&C op de koop een stukje land genaamd het Molencampien gelegen te Lohuis in Oosterwolde, ten suiden westen noorden de erfgenamen van Arent Barels ten oosten de Heerewech gekocht Eijse Anders voor 20 cglds reeds betaald. Protest salffsrecht door de bijsitter Claes Berents volgens hypotheek, maar gecasseert 07-11-1654.

Pro memorie: OSW 43 f. 6 d.d. 02-03-1658: De erfgenamen van wijlen Arent Barels BB&C op de koop van een meulencamp bouwland te Oosterwolde bij Lohuis, de eigenaars van Schrappinge ten oosten, Arent Barels erfgenamen selffs ten westen en suiden en noorden gekocht van Jan Folckers Lohuis provisionele curator over Jan Harmens Nanninga en Trijne Jacobs nagelaten wese ten profijte van deselve wese en de crediteuren van Jan Harmens Nanninga en Trijne Jacobs echtelieden bij believen en met consent van die crediteuren voor 14,5 phglds bij strijkgeld.

Makkinga

Pro memorie: OSW 39 img 41 d.d. 06-10-1629: Willem Meijnes BB&C op de koop van de halve vullemeulen te Makkinga opt oost van de kerke met de geregtigheid aan de halve plaetse het halve huis staande in de gebuijrte aldaar met gelijke helfte vant appelhoff en vant aangecofte parceel tot aan de Bergen, item de helft van de turffhuisen en het halve Hooge veene in Frese Claes arve alles staande en liggende mandelig en ongescheiden met de andere helfte de verkopers competerende sijnde dese voorschreven vulmuelen plaetse cum annexis daertoe behorende int geheel beswaert met 50 stuivers jaarlijkse stedepacht tot profijt van de kerke te Makkinga gekocht van Anders Carsten en Geese e.l. voor 745 phglds en 3 rosenobels geschenk.

OSW 43 f. 238 1p 04-02-1671: Jan Swaga advocaet en Hermen Folckers cum uxoribus BB&C op de koop van een fullemoelen met sijn toebehoren, hierbij het turffhuijs daer dichte bij staende ende hierbij de camp met de staketten in sijn affvredinge, streckende ten suijden tot soe veer an de affpalinge, vrij lant meije 1671 aenstaende te aenveerden ende possideren, bij de fullemeulen oock sijn seijlen, touwen en cuipe in de gront, tonne in de meulen ende negen vaeten tot de meulen behorende, de vercopers behouden onvercort de olde com aen de noorderegge buijten de moelen staende, voorts aennemen de vercopers de meulen aenstaende meije 1671 geheel ende veerdich te leveren, beswaert met tien ijaren huijre, jaerlijx voor 50 phglds bij de copers voor de palmslach bedongen, welcke de copers sullen achtervolgen bij haer aengenomen in de palmslach, het vercofte staende en gelegen tot Mackinga, in coop bekomen van Carste Anders ende Imme Coenes echteluijden voor 800 phglds daerteboven vant beste swarte laecken een borstrocks laecken tot Imme Coenes geschenk, de cooppenningen op 4 termijnen meije 1671, 1672, 1673 en meije 1674 telckens een geregte ¼ part te betalen daerteboven van ijder caroligulden een stuiver aen de secretaris tot salaris, noch van ijder philippigulden een oortien tot de armen, een oortien tot rechts salaris en een halve stuiver tot hoedinge van oncosten, alles vrij gelt breder volgens articulen van vercopinge.
Jan Swaga advocaet in judicio present als naest en inlandt vant proclameerde versoeckt de nijaercoop van de helfte bij Hermen Folckers cum uxore gekoft onder presentatie deselve kopers cost ende schadeloos te ontheffen.